รูปแบบการจัดการเรียนการสอนรายวิชาผดุงครรภ์สำหรับนักศึกษาพยาบาล เพื่อเตรียมสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

The Model of Learning and Teaching on Midwifery Course for Nursing Students to Prepare for Register Nurse Licensing Examination

จัณทร์ปภัสร์ เครือแก้ว[1], สุรีย์พร กฤษเจริญ[1], กัญจนี พลอินทร์[1], วรางคณา ชัชเวช[1], ปรียา แก้วพิมล[1]
Janpaphat Kruekaew[1], Sureepom Kritcharoen[1], Kanjanee Phon-in[1], Warangkana Chatchawet[1], Preeya Kaewpimon[1]

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบพรรณนาเชิงคุณภาพนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนรายวิชาผดุงครรภ์และการทบทวนความรู้ของนักศึกษาพยาบาล เพื่อเตรียมสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผู้ให้ข้อมูลเป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 4 ที่สำเร็จการศึกษาประจำปีการศึกษา 2557 จำนวน 28 คน เก็บข้อมูลระหว่างเดือน กรกฎาคม ถึงเดือน พฤศจิกายน 2558 โดยการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนและการเตรียมความพร้อมในรายวิชาผดุงครรภ์เพื่อรับใบประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ดังนี้ 1) ภาคทฤษฎี มีรูปแบบการสอนที่ดึงดูดความสนใจของนักศึกษา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีสื่อการสอนที่ตอบสนองความต้องการของนักศึกษา 2) ภาคปฏิบัติ การเรียนรู้สถานการณ์เสมือนจริงในชั้นเรียน แรงผลักดันของอาจารย์นิเทศบนหอผู้ป่วย และแหล่งฝึกที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ 3) การทบทวนความรู้ โดยการเตรียมความพร้อมตนเองของนักศึกษา และกลวิธีจัดการทบทวนความรู้โดยอาจารย์ผู้สอน ผลการวิจัยสามารถนำไปสู่การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาผดุงครรภ์แก่สถาบันการศึกษาเพื่อให้นักศึกษาสอบผ่านในรายวิชาผดุงครรภ์ต่อไป

คำสำคัญ: การสอบขึ้นทะเบียน รายวิชาผดุงครรภ์ หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต การเตรียมนักศึกษาพยาบาล

Abstract

This descriptive qualitative research aimed at investigating the learning and teaching process of Midwifery and Midwifery Practice subjects, and revision of Midwifery knowledge for the licensing examination and registration for Professionalism of Nursing. The samples were 28 nursing graduates in the academic year 2015 at the Faculty of Nursing, Prince of Songkla University. The data were collected from July until September 2015 by group discussion and in-depth interviews. Also, content analysis methods was applied to this study.

The results revealed that there are three parts of the models of learning and teaching process and preparing the students for the nursing licensing examination and registration for Professionalism of Nursing. First, in the theory part, the model of teaching including the experience of self-learning and

[1] คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
[1] Faculty of Nursing, Prince of Songkla University

instructional media responding to the students are attractive. Second, the practicum part invloves actual experience presenting in class, motivation from instructors at clinical teaching, and appropriate areas of learning. Finally, the reviewing of knowledge part contains self-preparing and the strategy of reviewing by lecturers. Based on the above of outcomes, applicable development of learning and teaching of Midwifery can be presented to relevant institutions in order to help nursing students to achieve as registered Nursing and Obstetric License tests.

Keywords: Licensing examination, Midwifery course, Bachelor nursing program, Preparing nursing students

บทนำ

วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ถูกควบคุมคุณภาพโดยสภาการพยาบาล เพราะเป็นวิชาชีพที่กระทำต่อร่างกายและจิตใจของบุคคล เพื่อเป็นการควบคุมคุณภาพการให้บริการและการศึกษาพยาบาล สภาการพยาบาลได้กำหนดการสอบความรู้เพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ เพื่อรักษามาตรฐานการศึกษาพยาบาล เป็นการประกันคุณภาพของผู้ประกอบวิชาชีพฯ และคุ้มครองผู้ใช้บริการสุขภาพ (Srisuphan, Athaseri & Raadnui, 2008) ผู้สอบความรู้เพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ต้องสอบผ่าน 8 รายวิชา คือการผดุงครรภ์ การพยาบาลมารดาและทารก การพยาบาลเด็กและวัยรุ่น การพยาบาลผู้ใหญ่ การพยาบาลผู้สูงอายุ การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชศาสตร์ การพยาบาลอนามัยชุมชนและการรักษาพยาบาลขั้นต้น และกฎหมายวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ จรรยาบรรณวิชาชีพและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ผู้สอบต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ทุกรายวิชา หรือตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการสภาการพยาบาลกำหนด จึงถือว่าสอบผ่านตามข้อบังคับนี้ (Boonthong,1999) นอกจากนี้ผลการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ ยังเป็นเกณฑ์สำคัญในการรับรองสถาบันการศึกษาพยาบาลอีกด้วย โดยแต่ละสถาบันต้องมีผลการสอบผ่านขึ้นทะเบียนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 (Srisuphan, Athaseri & Raadnui, 2008) ดังนั้นผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตทุกคน จะต้องสอบเพื่อขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์เพื่อคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้ใช้บริการ

รายวิชาหนึ่งที่พบว่าเป็นปัญหาในการสอบขึ้นทะเบียนเพื่อเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง คือ รายวิชาการผดุงครรภ์ ซึ่งเป็นรายวิชาในหมวดวิชาชีพหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2555 มีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาทฤษฎี การผดุงครรภ์ จำนวน 4 หน่วยกิต รายวิชาปฏิบัติการผดุงครรภ์ 2 หน่วยกิต รายวิชาที่จัดการเรียนการสอนในรายวิชาทฤษฎีการผดุงครรภ์มีความต้องการให้ผู้เรียนสามารถอธิบายมโนทัศน์การพยาบาลสตรีตั้งครรภ์ คลอด และหลังคลอด ตลอดจนทารกแรกเกิดที่มีภาวะผิดปกติและภาวะแทรกซ้อนและหลักการพยาบาลตลอดจนแนวทางการวางแผนการพยาบาลได้ สำหรับการเรียนในรายวิชาฝึกปฏิบัติการผดุงครรภ์ ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติโดยใช้กระบวนการพยาบาลในการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกัน การดูแลรักษา และการฟื้นฟูสภาพแก่ผู้ใช้บริการในระยะตั้งครรภ์ คลอด และหลังคลอดที่มีภาวะปกติหรือเบี่ยงเบนเล็กน้อย ผิดปกติและมีภาวะแทรกซ้อน รวมทั้งทารกแรกเกิดปกติและเบี่ยงเบนเล็กน้อย โดยผู้เรียนได้มีการปฏิบัติในสถานการณ์จริงเกี่ยวกับการผดุงครรภ์ในแผนกฝากครรภ์ ห้องคลอด หลังคลอด และนรีเวช ภายใต้การนิเทศของอาจารย์และพยาบาลประจำหอผู้ป่วย

จากสถานการณ์การสอบเพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ชั้นหนึ่งในรายวิชาผดุงครรภ์ ในปีการศึกษา 2552-2556 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีคะแนนเฉลี่ยในการสอบผ่านการขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ ในครั้งที่หนึ่งเท่ากับ 64. ซึ่งเป็นคะแนนที่ต่ำกว่าเกณฑ์

ที่สภาการพยาบาลตั้งไว้ ทั้งนี้รายวิชาหนึ่งที่ผู้สอบผ่านไม่เกินร้อยละ 97 คือการผดุงครรภ์ ผลการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ รายวิชาการผดุงครรภ์ในปีการศึกษา 2552-2556 คือ ร้อยละ 84, 80.81, 96.71, 97.30 และ 96.55 ตามลำดับ (Faculty of Nursing; Prince of Songkhla University, 2013) ทั้งนี้ที่ผ่านมาภาควิชาการพยาบาลสูติ-นรีเวช คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้มีการจัดติวโดยอาจารย์ของภาควิชาเพื่อทบทวนความรู้ก่อนสอบเพื่อสอบขึ้นทะเบียน และรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ในรายวิชาผดุงครรภ์ การจัดการเรียนการสอนตามหัวข้อตามผังการออกข้อสอบของสภาการพยาบาล แต่แนวโน้มการสอบผ่านในรายวิชาผดุงครรภ์ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมามีอัตราสอบผ่านลดลง 3 ปีติดต่อกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอน และการทบทวนความรู้ จากประสบการณ์ของนักศึกษาที่ได้เรียนในหลักสูตร และผ่านประสบการณ์สอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ รายวิชาการผดุงครรภ์มาแล้ว เพื่อนำมาสู่การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้นักศึกษาประสบผลสำเร็จ และสอบผ่านรายวิชาการผดุงครรภ์ตามเกณฑ์มาตรฐานของสภาการพยาบาล และการประเมินเพื่อรับรองสถาบันการศึกษาวิชาการพยาบาลและการผดุงครรภ์

กรอบแนวคิด

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบพรรณนาเชิงคุณภาพ (qualitative descriptive research) แบบการศึกษาปรากฏการณ์ที่เป็นประสบการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน หรือประเด็นปัญหาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (Prasitratsin, 2008) จากประสบการณ์ของนักศึกษาพยาบาลที่มีประสบการณ์ในการเรียนและการสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ รายวิชาผดุงครรภ์ โดยนำทฤษฎีเชิงระบบของ แคทซ์และคาน (Katz & Kahn, 1978) ประกอบด้วยตัวป้อน (input) ได้แก่ หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2555 ประมวลรายวิชาการผดุงครรภ์ ประมวลรายวิชาปฏิบัติการผดุงครรภ์ กระบวนการ (process) ของการจัดการเรียนการสอนและการเตรียมความพร้อมของภาควิชาการพยาบาลสูติ-นรีเวชและผดุงครรภ์ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนรายวิชาการผดุงครรภ์ การจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการผดุงครรภ์ และการติวโดยอาจารย์ ผลผลิต (output) การสอบผ่านรายวิชาผดุงครรภ์ในการสอบขึ้นทะเบียนเพื่อรับใบประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนรายวิชาผดุงครรภ์ และการทบทวนความรู้ของนักศึกษาพยาบาลเพื่อเตรียมสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบพรรณนาเชิงคุณภาพ (qualitative descriptive research) ผู้ร่วมวิจัยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ดังนี้ 1) ผู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร (GPA) สูง ปานกลาง และต่ำ ดังนี้ GPA 3.51-4.00 จำนวน 2 คน GPA 3.01-3.50 จำนวน 2 คน GPA 2.51-3.00 จำนวน 2 คน และGPA 2.01-2.50 จำนวน 2 คน 2) ผู้ร่วมวิจัยที่มีเกรดรายวิชาผดุงครรภ์เท่ากับ A จำนวน 2 คน B+ จำนวน 2 คน B จำนวน 2 คน C+ จำนวน 2 คน และ C จำนวน 2 คน 3) ผู้ร่วมวิจัยที่มีเกรดรายวิชาปฏิบัติการผดุงครรภ์เท่ากับ A จำนวน 2 คน B+ จำนวน 2 คน B จำนวน 2 คน C+ จำนวน 2 คน C จำนวน 2 คน จำนวนทั้งหมด 28 คน โดยศึกษาจากแฟ้มรายงานผลการศึกษาจากงานหลักสูตรปริญญาตรี คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 4) ทำงานเป็นพยาบาลประจำในจังหวัดสงขลา และจังหวัดใกล้เคียง 5) ยินดีให้ข้อมูลกับผู้วิจัยด้วยความเต็มใจ

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือหลักที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้วิจัยเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาการพยาบาลสูติ-นรีเวชและผดุงครรภ์ แต่ไม่ได้เป็นผู้สอนหลักในรายวิชาผดุงครรภ์ และไม่เคยนิเทศในรายวิชาปฏิบัติการผดุงครรภ์แก่ ผู้ร่วมวิจัย แนวคำถามปลายเปิดแบบกึ่งโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมของแนวคำถามจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน และทดลองใช้กับผู้ให้ข้อมูลจำนวน 5 คน โดยทดลองใช้ในการสนทนากลุ่ม จำนวน 5 คน และสัมภาษณ์เชิงลึก 2 คน พบว่า การใช้คำถามเดียวกันกับผู้ถูกทดลองใช้สัมภาษณ์เชิงลึกไปเข้ากลุ่มสนทนาได้ข้อมูลลึกซึ้ง และชัดเจนมากขึ้น เนื่องจากความเป็นเพื่อนร่วมชั้นเรียนเดียวกัน และผ่านประสบการณ์การเรียนรู้ที่คล้ายคลึงกัน จึงมีความสอดคล้องกับการให้ข้อมูลของผู้ร่วมวิจัย แนวคำถาม เช่น ท่านคิดว่าการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการผดุงครรภ์ ตอบสนองต่อความรู้ความสามารถในการสอบข้อสอบรายวิชาผดุงครรภ์ มากน้อยเพียงใด ในด้านใดบ้าง เพราะอะไร? ท่านคิดว่าการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการผดุงครรภ์ ต้องปรับปรุงอย่างไรบ้าง ? และรูปแบบการจัดการเรียนการสอนควรเป็นอย่างไร เพื่อตอบสนองต่อความรู้ความสามารถในการสอบข้อสอบสภารายวิชาผดุงครรภ์? ท่านคิดว่าการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการผดุงครรภ์ ตอบสนองต่อความรู้ความสามารถในการสอบข้อสอบรายวิชาผดุงครรภ์ มากน้อยเพียงใด ในด้านใดบ้าง เพราะอะไร? ท่านคิดว่าการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติการผดุงครรภ์ ต้องปรับปรุงอย่างไรบ้าง? และรูปแบบการจัดการเรียนการสอนควรเป็นอย่างไร เพื่อตอบสนองต่อความรู้ความสามารถในการสอบข้อสอบสภารายวิชาผดุงครรภ์? ท่านคิดว่าอะไรเป็นปัจจัยส่งเสริมในการสอบผ่านสภารายวิชาผดุงครรภ์? ท่านคิดว่าแนวทางการเตรียมความพร้อมที่เป็นประโยชน์สำหรับการสอบสภารายวิชาผดุงครรภ์ มากที่สุดควรเป็นอย่างไร มีวิธีใดบ้าง และเพราะอะไร อธิบาย? เป็นต้น การใช้เครื่องบันทึกเสียง สมุดปากกา เพื่อจดคำหลัก หรือประเด็นหลักเพื่อค้นหาความหมายที่ชัดเจนและลึกซึ้งต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลภายหลังโครงการวิจัยผ่านการรับรองจากคณะกรรมการวิจัย และได้เก็บรวบรวมข้อมูลภายหลังผู้ร่วมวิจัยเสร็จสิ้นการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ทันที โดยผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1) การเข้าถึงผู้เข้าร่วมวิจัย ผู้วิจัยเข้าถึงโดยการศึกษาผลการเรียนของผู้เข้าร่วมวิจัยจากแฟ้มบันทึกผลการศึกษาจากงานหลักสูตรปริญญาตรีคณะพยาบาลศาสตร์ ผู้วิจัยนัดพบกลุ่มตัวอย่างช่วงปลายภาคการศึกษาที่ 2 ในปีการศึกษาสุดท้ายก่อนจบการศึกษาเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการวิจัยและขอความร่วมมือในการเข้าร่วมโครงการวิจัยต่อไป มีผู้ร่วมวิจัยเพียง 1 คน ที่ภายหลังการศึกษาแล้วต้องทำงานในจังหวัดภูเก็ตเนื่องจากต้องกลับไปชดใช้ทุน แต่ผู้วิจัยก็ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกที่จังหวัดภูเก็ต เมื่อผู้ร่วมวิจัยยินดีที่จะเข้าร่วมวิจัยด้วยความเต็มใจ ผู้ร่วมวิจัยยินดีลงลายมือชื่อในใบยินยอมเข้าร่วมวิจัยโดยระบุว่าข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะถูกเก็บเป็นความลับเพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์แก่รุ่นน้องในรายวิชาผดุงครรภ์ต่อไป ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดการนัดหมายเพื่อสัมภาษณ์ โดยยึดตามความสะดวกของผู้ให้ข้อมูลเป็นสำคัญ ด้วยการนัด วัน เวลา สถานที่ตามความสะดวกของผู้ร่วมวิจัย

2) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1) การสนทนากลุ่ม (focus group) จำนวน 3 กลุ่ม ประกอบด้วยผู้ร่วมวิจัยทั้งกลุ่มเรียนเก่ง เรียนปานกลาง และเรียนอ่อน กลุ่มละ 7-8 คน จำนวน 24 คน ครั้งละประมาณ 1 ชั่วโมง จำนวน 3 ครั้ง โดยผู้ร่วมวิจัยแต่ละคนจะไม่มีใครรู้ผลการเรียนของผู้ร่วมวิจัยคนอื่นๆ นอกจากผู้ร่วมวิจัยจะให้ข้อมูลออกมาเองขณะทำสนทนากลุ่ม ก่อนเริ่มสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยจะให้ผู้ร่วมวิจัยได้คุยกันอย่างเป็นกันเองกับผู้ร่วมวิจัยคนอื่นๆ เพราะเป็นเพื่อนรุ่นเดียวกัน และผู้วิจัยชวนพูดคุยเพื่อให้เกิดบรรยากาศอย่างเป็นกันเองและผ่อนคลาย หลังจากนั้นผู้วิจัยจะถามคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความยืดหยุ่นเป็นธรรมชาติ เพื่อให้ผู้ร่วมวิจัยผ่อนคลาย และเล่าประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวเองได้มากที่สุด

2.2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จากผู้ร่วมวิจัย ที่ไม่สามารถเข้าร่วมสนทนากลุ่มได้เนื่องจากไม่สะดวกในเรื่อง ของเวลา สถานที่ จำนวน 4 คน ครั้งละประมาณ 1 ชั่วโมง จำนวน 2-3 ครั้ง หรือจนกว่าข้อมูลจะอิ่มตัว ผู้วิจัยใช้แนวคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความยืดหยุ่น เป็นธรรมชาติ อีกทั้งผู้วิจัยสามารถซักถามเพิ่มเติมเพื่อเข้าถึงการรับรู้และประสบการณ์ของผู้ร่วมวิจัยได้อย่างลุ่มลึก และเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมวิจัยบอกเล่าประสบการณ์ให้ได้มากที่สุด

2.3) การบันทึกเสียง ผู้วิจัยได้ขออนุญาตผู้ร่วมวิจัยทุกครั้งก่อนบันทึกเสียง และยืนยันว่าข้อมูลทุกอย่างจะถูกเก็บรักษาไว้เป็นความลับ

2.4) การเขียนบันทึกภาคสนาม (field note) ผู้วิจัยจะเขียนบันทึกเกี่ยวกับการสะท้อนความคิดระหว่างทำการเก็บข้อมูล เช่น คำพูด คำสำคัญ ข้อสังเกต ประเด็นที่ชวนให้ติดตามหรือหาความชัดเจน โดยเป็นการเขียนบรรยาย ไม่ตีความ ไม่บิดเบือน ผู้วิจัยจะบันทึกไว้แล้วจะนำมาซักถามเพิ่มเติมเพื่อขยายความชัดเจนในครั้งต่อไปหรือถามระหว่างการสนทนาเพื่อขยายความชัดเจน

2.5) การยุติการเก็บรวบรวมข้อมูล ภายหลังการสัมภาษณ์ในแต่ละครั้งผู้วิจัยทำการถอดเทปทันทีแบบคำต่อคำ วลีต่อวลี ประโยคต่อประโยค พร้อมทั้งตรวจสอบข้อความที่ยังคงต้องการความชัดเจนในการเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการทำสนทนากลุ่ม และสัมภาษณ์เชิงลึกในครั้งต่อไป ผู้วิจัยยุติการเก็บข้อมูลเมื่อข้อมูลที่ได้ถึงจุดอิ่มตัว (data saturation) หรือไม่มีข้อมูลใหม่เกิดขึ้น

ในการศึกษานี้พบว่าข้อมูลมีความอิ่มตัวเมื่อทำสนทนากลุ่มครบทั้ง 3 กลุ่ม ในครั้งที่ 3 และสัมภาษณ์เชิงลึก 4 คน สัมภาษณ์ 1 ครั้ง จำนวน 1 คน 2 ครั้ง จำนวน 3 คน สัมภาษณ์ทั้งหมดจำนวน 16 ครั้ง ระยะเวลาเฉลี่ยในการสัมภาษณ์ 90-120 นาที สัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยที่ร้านกาแฟที่บรรยากาศเงียบสงบ ไม่มีคนพลุกพล่าน ในเขตอำเภอหาดใหญ่ และอำเภอเมืองจังหวัดภูเก็ต โดยเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน กรกฎาคม ถึง พฤศจิกายน 2558 รวมระยะเวลา 5 เดือน

จริยธรรมในการวิจัย

การศึกษานี้ได้ผ่านการรับรองมาตรฐานด้านจริยธรรมจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่ ศธ 0521.1.05/777 ผู้วิจัยได้พิทักษ์สิทธิ์ของผู้ให้ข้อมูลตลอดกระบวนการวิจัยโดยเก็บรักษาข้อมูลเป็นความลับ ไม่เปิดเผยผลการเรียนของผู้วิจัย ผลการสอบประมวลความรอบรู้ทางการพยาบาล และนำเสนอผลการวิจัยโดยภาพรวมเท่านั้น ที่สำคัญคือ ผู้ให้ข้อมูลยินดีให้ความร่วมมือในการศึกษา และสามารถยุติการเข้าร่วมโครงการวิจัยได้ตลอดเวลา โดยไม่ต้องชี้แจง หรือระบุเหตุผลใดๆ ทั้งสิ้น ทั้งนี้จะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อผู้ให้ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกิดขึ้นพร้อมกับการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์เชิงลึก ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปถอดเทป และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเบื้องต้นโดยวิธีการของโคไลซี่ (Colaizzi, 1978) ทำการวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดรหัสข้อมูลมีการเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างชุดข้อมูลร่วมด้วย ข้อมูลที่มีความหมายคล้ายกันผู้วิจัยจะจัดไว้ในกลุ่มเดียวกัน โดยการค้นหาคำหรือกลุ่มคำจากเนื้อหาที่ได้จากการเก็บข้อมูลที่มีความคล้ายคลึงกันมาจัดรวมไว้ในกลุ่มเดียวกัน (Sub-themes) และกำหนดประเด็นหลัก (Main themes) แล้วสรุปเป็นแนวคิดจากประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้วิจัยต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาผดุงครรภ์ในส่วนของภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และแนวทางการเตรียมความพร้อมในรายวิชาผดุงครรภ์ เพื่อสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์

การตรวจสอบคุณภาพและความน่าเชื่อถือของข้อมูลและผลการศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาในผู้ร่วมวิจัยที่มีประสบการณ์โดยตรง ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลที่ดีที่สุดเกี่ยวกับประสบการณ์ของการศึกษา (Chirawatkul, 2009) โดยผู้วิจัยหลัก 1 คนเป็นผู้ทำการสัมภาษณ์ และใช้วิธีการตรวจสอบโดยผู้ให้ข้อมูลหลัก (member check)

ซึ่งภายหลังจากการสัมภาษณ์ในแต่ละครั้งผู้วิจัยจะสรุปประเด็นหลักให้แก่ผู้ให้ข้อมูลฟังอีกครั้ง และให้ผู้ร่วมวิจัยซักถามหรืออธิบายเพิ่มเติม หลังจากนั้นภายหลังที่ผู้วิจัยได้ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์เชิงลึก ไปถอดเทป และได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วสรุปเป็นประเด็นตามข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาไปให้ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 2 คนที่สามารถบอกเล่าประสบการณ์ได้อย่างชัดเจนลึกซึ้งช่วยอ่าน และสะท้อนข้อค้นพบว่าตรงกับประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูล รวมถึงเพิ่มเติมในประเด็นที่ขาดหายให้สมบูรณ์

ผลการวิจัย

ประสบการณ์การเรียนในรายวิชาการผดุงครรภ์ รายวิชาปฏิบัติการผดุงครรภ์ และการทบทวนความรู้รายวิชาผดุงครรภ์ก่อนสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ของผู้ร่วมวิจัย มีลักษณะรูปแบบประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย ที่เกิดจากการเรียนรู้ในชั้นเรียน การฝึกประสบการณ์ และการเรียนรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยได้ถ่ายทอดประสบการณ์จากการได้รับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาผดุงครรภ์ทั้งในภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และการทบทวนความรู้ก่อนสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ในรายวิชาผดุงครรภ์ ดังนี้

1. ภาคทฤษฎี

1.1 อาจารย์

1.1.1 มีการสอนที่ดึงดูด ให้นักศึกษาอยากเรียนรู้ เป็นลักษณะการสอนของอาจารย์ที่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดที่ง่ายต่อการจดจำ เป็นความรู้ความจำที่ยั่งยืนที่นักศึกษาสามารถจดจำสิ่งเหล่านั้น และสามารถนำความรู้นั้นออกมาใช้ในการทำข้อสอบเมื่อมีการกล่าวถึงหัวข้อ หรือประเด็นที่นักศึกษาได้เรียนรู้มาก่อน สอนมาจากความเข้าใจของผู้สอน โดยไม่อ่านตามตัวหนังสือบน power point มีน้ำเสียงที่กระตุ้นและโน้มน้าวผู้เรียนให้ตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา ดังข้อมูล “...ไม่ต้องสอนแบบตามสไลด์ สอนแบบใช้อธิบายกรณีศึกษาที่อาจารย์พบมา” (BB89)

1.1.2 การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน และผู้สอน อาจารย์ผู้สอนควรมีคำถามระหว่างเรียนเพื่อทำให้นักศึกษาเกิดกระบวนการคิด และมีส่วนร่วมในบทเรียนที่กำลังเรียนรู้ในขณะนั้นดังข้อมูล “มีการโต้ตอบระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ คือ อาจารย์สอนสนุกแล้วก็ไม่อิงหลักการมากเกินไป สอนอาจจะใช้คำพูดที่เข้าใจง่าย” (A260)

1.1.3 การเรียนรู้สถานการณ์เสมือนจริงในชั้นเรียน ผู้ร่วมวิจัยให้ข้อมูลตรงกันว่าไม่สามารถคิดหรือนึกภาพเกี่ยวกับการคลอดได้ โดยเฉพาะเรื่องกลไกการคลอดซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเริ่มต้นเรียนในรายวิชาผดุงครรภ์ และเมื่อไม่เข้าใจพื้นฐานเริ่มต้นทำให้การเรียนรู้ในรายวิชาผดุงครรภ์ในบทต่อไป ไม่เข้าใจ เมื่อไม่เข้าใจก็ไม่อยากเข้าเรียน สุดท้ายเรียนไม่รู้เรื่องในรายวิชาผดุงครรภ์ทั้งหมด ทำให้ส่งผลต่อความมั่นใจในการขึ้นฝึกปฏิบัติบนหอผู้ป่วย หากมีพื้นฐานการเรียนที่เข้าใจจะสามารถทำให้จำได้ และสามารถทำข้อสอบได้ดังข้อมูล “...สอนทฤษฎีเรื่องอะไร ต้องยกตัวอย่างเคสของจริงในเรื่องทฤษฎีนั้นๆ... ได้ทุกเรื่องก็ดี...มันจะได้เห็นภาพ แล้วจำได้” (EE710) การที่มีตัวอย่างกรณีศึกษาผู้ป่วยที่เหมือนจริง มาฝึกให้นักศึกษาได้คิดวิเคราะห์ในระหว่างที่เรียนในแต่ละหัวข้อประกอบกับการบรรยายของอาจารย์ จะทำให้นักศึกษาสามารถคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบมีความเข้าใจ สามารถจินตนาการได้เหมือนกับการดูแลผู้ป่วยจริงๆ ขณะอยู่บนหอผู้ป่วย

1.2 แหล่งฝึกปฏิบัติหน่วยการเรียนรู้ทางการพยาบาลด้วยตนเอง Nursing Learning Resources Center (NLRC)

1.2.1 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่สามารถจินตนาการโครงสร้างภายในของอวัยวะสืบพันธุ์เพศหญิงได้ ทำให้ไม่เข้าใจเมื่อต้องเรียนรู้ในรายวิชาผดุงครรภ์ที่มีความซับซ้อนโดยเฉพาะ

กลไกการคลอด นำไปสู่การขาดความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของภาวะปกติ และภาวะผิดปกติทางสูติศาสตร์ การได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองระหว่างบทเรียนทำให้นักศึกษาเกิดความชำนาญ เกิดการเรียนรู้ ที่สามารถจดจำได้ “อยากให้เวลาเรียนทฤษฎี ให้มีการลองฝึกปฏิบัติที่ NLRC กับหุ่นเพื่อทำให้เราชินและนึกภาพออกเวลาทำข้อสอบ”(0483) รวมถึง มีการไปค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้ตนเองมีความเข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น “...จะไปเสิร์ชใน Google อะค่ะ มองภาพในหนังสือมันมองไม่ค่อยออก...เพื่อเพิ่มความมั่นใจของตัวเองว่า เราเข้าใจถูกไหม” (I195)

1.3 สื่อการสอนและเอกสารประกอบคำสอน

1.3.1 สื่อการสอนที่ตอบสนองความต้องการ การเรียนรู้ของนักศึกษา นักศึกษาให้ข้อมูลว่าสื่อการสอนที่ใช้ในรายวิชาผดุงครรภ์ประกอบไปด้วย 1) เอกสารที่อาจารย์ในภาควิชาการพยาบาลสูตินรีเวช และผดุงครรภ์จัดทำ “...ในหนังสือของเรามันมีการพยาบาลทุกอัน แต่มันไม่ได้บอกว่า concept หลักๆของเรื่องนี้คืออะไร เหมือนกับว่าเราก็ยังจับ concept ไม่ได้...น่าจะบอก concept ไปเลยว่าเรื่องนี้ต้องรู้อันนี้เป็นหลักค่ะ” (AA643) สำหรับเอกสารที่ใช้ประกอบการสอนในรายวิชาผดุงครรภ์นักศึกษาเห็นว่าการมีแบบฝึกหัดทบทวนท้ายบทเรียน จะทำให้มีความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น ดังข้อมูล “...เน้นเอาข้อสอบมาเยอะๆ ... เอามาให้เด็กทำวันละ 10 ข้อก็ได้ แต่ว่าในแต่ละข้อต้องอธิบายรายละเอียดทั้งหมด...” (DD479) 2) Power point ประกอบการสอน “...จะปริ้นสไลด์ เพราะมีเนื้อหาเป็น concept ง่ายๆ แล้วก็เข้าไปเรียน หนังสือไม่ค่อยอ่าน รู้สึกว่ามันจะเข้าใจมากกว่า” (AA765) 3) สื่อวีดีทัศน์ เช่น เรื่องกลไกการคลอด การช่วยคลอดปกติ “มีความเข้าใจดีมากขึ้นจากการที่ได้ดูสื่อวีดีทัศน์” (1192)

2. ภาคปฏิบัติ

แนวทางการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผดุงครรภ์ที่นำไปสู่ความสำเร็จในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ประกอบด้วย 2 ประเด็นหลัก คือ 1) แรงผลักดันของอาจารย์นิเทศบนหอผู้ป่วย 2) ลักษณะแหล่งฝึกที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 อาจารย์

2.1.1 แรงผลักดันของอาจารย์นิเทศบนหอผู้ป่วย การเรียนรู้ขณะฝึกปฏิบัติการพยาบาลในสถานการณ์จริง โดยมีการชี้แนะจากอาจารย์ผู้นิเทศทำให้นักศึกษามีแรงเสริมเพื่อให้ตัวนักศึกษาเองมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การหาคำตอบในประเด็นความรู้ที่มีการตั้งคำถามจากอาจารย์นิเทศทำให้นักศึกษาจดจำได้ ดังข้อมูล “...ตอนฝึกปฏิบัติ อาจารย์ก็จะให้คำถามเป็นไกด์ แล้วเราก็ไปหาคำตอบ แล้วมันก็จะจำตลอด” (DD 103)

2.1.2 กลวิธีจัดการศึกษาของอาจารย์บนหอผู้ป่วย เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ในรายวิชาผดุงครรภ์ เป็นการสอนที่เน้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการตอบคำถาม พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็น การส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดกระบวนการคิดเชื่อมโยง และวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ดังข้อมูล “...ให้กระตุ้นเด็ก กระตุ้นให้เด็กคิด กระตุ้นให้เด็กตอบ กระตุ้นให้เด็กวิเคราะห์” (AA546)

2.2 แหล่งฝึก

2.2.1 ลักษณะแหล่งฝึกที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ การฝึกปฏิบัติงานในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผดุงครรภ์นั้นนักศึกษาต้องฝึกปฏิบัติงานที่หน่วยฝากครรภ์ ห้องคลอด หลังคลอด และนรีเวช จากการสอบถามนักศึกษาภายหลังสอบรายวิชาผดุงครรภ์ ในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์พบว่าความรู้ที่นำมาใช้ออกข้อสอบส่วนใหญ่ คือหน่วยห้องคลอด ดังข้อมูล “ขึ้นวอร์ดผดุงครรภ์หนูว่าต้องเน้นห้องคลอด” (EE648)

2.2.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติ ที่นานขึ้นจะทำให้นักศึกษาเกิดความชำนาญในการดูแลผู้ป่วย และพบเห็นผู้ป่วยที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น ดังข้อมูล “...หนูว่าต้องมากกว่านี้ เพราะแค่นี้มันก็ไม่ครอบคลุมทุกเรื่องที่ออกข้อสอบ...บางกลุ่มขึ้นไปห้องคลอดเงียบเหงา ไม่มีคลอดมาเลย แต่บางกลุ่มก็ได้ฝึกๆ คนที่ทำเยอะๆ เค้าก็จะได้ประสบการณ์” (AA362)

2.2.3 การจัดกลุ่มขึ้นฝึกปฏิบัติ นักศึกษาบางกลุ่มไม่ได้ฝึกปฏิบัติในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นแหล่งฝึกที่มีความหลากหลาย และความซับซ้อนของผู้ป่วย ทำให้นักศึกษาขาดประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วย ดังข้อมูล “รพ... ไว้ใช้ในกรณีที่เราฝึกปฏิบัติ แต่ว่าความรู้ถ้าได้จากรพ...จะสังเกตว่าเพื่อนที่ได้ขึ้นที่รพ... จะได้ความรู้เยอะ” (BB165) จากการสอบถามผู้ร่วมวิจัยเพิ่มเติมหากไม่ได้ขึ้นฝึกปฏิบัติในโรงพยาบาลที่ผู้ป่วยมีความซับซ้อนผู้ร่วมวิจัยมีความต้องการอย่างไร เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ และได้รับประสบการณ์ที่เพียงพอในการดูแลผู้ป่วย “ถ้าเคสบนวอร์ดมันจะหาเจอได้ยากเคสที่มีอะไรซับซ้อน ควรจะให้ case study อะคะ ทำเคสเยอะๆ” (AA457)

3. การทบทวนความรู้

แนวทางการทบทวนความรู้ก่อนสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ในรายวิชาผดุงครรภ์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ สามารถแบ่งได้เป็น 2 แนวทาง คือ 1) เตรียมพร้อมตนเองของนักศึกษา 2) กลวิธีจัดการโดยอาจารย์ผู้สอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 เตรียมพร้อมตนเองของนักศึกษา นักศึกษาทุกคนมีความต้องการที่จะสอบผ่านในทุกรายวิชาเพื่อจะได้รับใบประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ชั้น 1 เพื่อให้สามารถเป็นพยาบาลได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ภายหลังนักศึกษาสอบรายวิชาผดุงครรภ์เพื่อสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯเสร็จสิ้น นักศึกษาพบว่าการจดบันทึก โน้ตย่อตามความเข้าใจของตนเองจะสามารถช่วยให้ประหยัดเวลาในการทบทวนความรู้ การจดบันทึก หรือการทำ mind mapping ควรทำตั้งแต่การเรียนในชั้นเรียน และทำอย่างต่อเนื่องเมื่อขึ้นฝึกปฏิบัติรายวิชาผดุงครรภ์ ดังข้อมูล “คิดเหมือน...ค่ะ เพราะว่าเรื่องมายแมพมันจะได้สะสมไปเรื่อยๆ ไม่ต้องมาหนักตอนปลาย” (AA745)

3.1.1 การอ่านเอกสารประกอบการสอนที่อาจารย์จัดทำขึ้นทั้ง 1) เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 2) เอกสารที่อาจารย์ในภาควิชาการพยาบาลสูติฯจัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการทบทวนความรู้เพื่อใช้ในสอบควรมีการเพิ่มเติมเนื้อหาบางประเด็น ให้ง่ายต่อการจดจำ มีความกระชับ และตรงประเด็นดังข้อมูล “สำหรับหนู หนูรู้สึกว่าเนื้อหาที่มันสั้นๆ ง่ายๆ ได้ใจความมันน่าอ่านมากกว่า แล้วเวลาที่เราฟังอาจารย์อธิบายในห้องเราจะได้ช็อตโน้ตเพิ่ม” (AA699)

3.1.2 ทำข้อสอบเสมือน นอกจากการอ่านเอกสารประกอบการสอน และเอกสารที่ใช้ในการทบทวนความรู้แล้ว การที่นักศึกษาได้ทำข้อสอบเสมือนร่วมด้วยยิ่งเป็นการประเมินความรู้ความเข้าใจ ได้ฝึกทักษะในการวิเคราะห์สถานการณ์นำไปสู่ความมั่นใจในการทำข้อสอบ ดังข้อมูล“ทำข้อสอบ ขยันอ่านแล้วทำข้อสอบ อ่านให้แม่น ต้องแม่นเลยอาจารย์เหมือนข้อสอบชุดนี้ มันไม่ใช่ข้อสอบที่อ่านแล้วได้เลยนะ คือเราต้องแม่นความรู้ก่อน พอเราไม่แม่นเราจะลังเล” (EE584)

3.1.3 การเข้าทบทวนความรู้โดยเพื่อนร่วมชั้นเรียนที่ทางคณะจัดให้ ทำให้พวกเขาไม่มีความสนใจที่จะเข้าเนื่องจากระดับความรู้ของเพื่อนกับพวกเขาไม่มีความแตกต่างกัน ทำให้ขาดความมั่นใจ และมีความเบื่อหน่าย แต่หากต้องทบทวนโดยเพื่อนคงเป็นเพียงแต่การทบทวนเนื้อหาเพื่อทบทวนความรู้เดิมเท่านั้น“อาจจะมีเพื่อนติวก่อนซักประมาณวันสองวัน ติวเป็นเนื้อหา” (A 325)

3.1.4 การเข้าทบทวนในช่วงเวลาอาจารย์มาติวก่อนสอบ มีความสำคัญมากที่จะทำให้พวกเขาเข้าใจ และจดจำเฉพาะประเด็นสำคัญที่คิดว่าจะเป็นประโยชน์ในการทำข้อสอบ พวกเขาเชื่อว่าความรู้ที่อาจารย์นำมาใช้ทบทวนจะประเด็นหลักๆ ที่สำคัญที่จะต้องออกสอบ ดังข้อมูล “ให้อาจารย์ติวนะ...ใช่ๆ อาจารย์ติว ไม่ใช่คนอื่นติว...ไม่ใช่เพื่อนติว... เพราะเพื่อนมันก็เหมือนๆ กัน...เหมือนอาจารย์จะผ่านประสบการณ์อะไรมาเยอะ” (EE701)

3.1.5 การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ มีผลให้นักศึกษาเกิดความกระตือรือร้นในการเตรียมตัวเองเพื่อสอบ ถึงแม้ว่านักศึกษาจะมีข้อสอบเสมือนจำนวนมาก หรือเอกสารการสอนที่ดีเพียงใด แต่หากตัวนักศึกษาไม่มีความกระตือรือร้นแล้วก็ไม่สามารถทำให้เกิดจุดเริ่มต้นในการเตรียมตนเองได้ ดังข้อมูล “พอเวลามันเริ่มใกล้ๆ ซักสองสามอาทิตย์... บรรยากาศรอบข้างด้วย ถ้าเหมือนอยู่บ้านมันก็ไม่มีใครที่ทำให้เรารู้สึกแบบอยากอ่านนะ แต่ถ้ามาหอสมุด เพื่อนอ่านกัน เราก็จะรู้สึก เห้ย เราก็ต้องอ่านบ้างแล้ว บรรยากาศรอบข้างมันช่วยกดดัน” (EE804)

3.1.6 วิธีการสร้างความมั่นใจให้ตนเอง โดยการพึ่งพาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ก่อนสอบ เช่น มีการบนบานศาลกล่าวขอให้สอบผ่าน คิดด้านบวกกับตนเองเพื่อให้ตนเองสอบผ่าน ทำให้คลายความเครียด ลดความกังวลต่อการสอบที่มีความสำคัญต่อชีวิตการทำงานของพวกเขา ดังข้อมูล “ก่อนนอน หลังสวดมนต์ก็คือขอให้ผ่านๆๆ แล้วมันก็ผ่านจริงๆ” (DD1206)

3.2 อาจารย์

3.2.1 กลวิธีจัดการทบทวนความรู้โดยอาจารย์ผู้สอน นักศึกษาได้เสนอการจัดการเรียนการสอนโดยเชื่อว่า อาจารย์เป็นผู้ที่สามารถทำให้พวกเขาประสบความสำเร็จในการสอบรายวิชาผดุงครรภ์ เพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ดังนี้

3.2.1.1 จำนวนอาจารย์ที่มาเข้าทบทวนก่อนสอบ ทำให้นักศึกษารู้สึกว่าอาจารย์มีความตั้งใจที่จะมาทบทวนความรู้ ทำให้พวกเขาเกิดความประทับใจ มีความกระตือรือร้น มีความตั้งใจตลอดระยะเวลา ที่อาจารย์เข้าทบทวนในชั่วโมงนั้น “หนูว่าที่ติวมาทั้งหมด ผดุงครรภ์คือติวดีสุดแล้ว อาจารย์มานั่งกันหลายๆ คนก็คือมาคุยกันแบบนั้นมันจะน่าฟัง” (DD939)

3.2.1.2 รูปแบบการติว นอกจากทีมทบทวนความรู้ของอาจารย์จะดึงดูดความสนใจในการเข้าทบทวนความรู้ของนักศึกษาแล้ว รูปแบบของการทบทวนก็มีความสำคัญเช่นเดียวกันในขณะทบทวนความรู้โดยอาจารย์ คือ การวิเคราะห์โจทย์อย่างเป็นระบบ การค้นหาคีย์เวิร์ดในข้อสอบ และการตัดสินใจในการเลือกตอบคำตอบที่ถูกต้องหรือมีแนวโน้มที่ถูกต้องที่สุด ดังข้อมูล “การติวแล้วก็เฉลยทุกข้อย คือสิ่งที่สำคัญ ช่วยในการตัดสินใจ” (DD 1134)

3.2.1.3 ระยะเวลา ที่ใช้ทบทวนความรู้ก่อนสอบเพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตฯ โดยอาจารย์มีความถี่น้อยเกินไป อีกทั้งยังมีช่วงเวลาระยะห่างของเวลาที่ยาวนานจากการทบทวนก่อนสอบประมวลความรอบรู้ทางการพยาบาลที่จัดโดยคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ร่วมกับสถาบันสบทบภาคใต้ ทำให้นักศึกษาขาดความต่อเนื่อง ไม่มีความจดจ่อในเนื้อหาของรายวิชาที่ใช้สอบ ดังข้อมูล “ติวซัก 2 รอบค่ะอาจารย์ ติวต่างกันก็คือประมวลเหมือนที่ทุกคนบอกก็คือ เน้นพยาธิ แต่อันสภาก็คือติวการพยาบาล ติวการนำไปใช้เลย” (DD1039)

3.2.1.4 ลักษณะข้อสอบที่นำมาใช้ทบทวนก่อนสอบ นักศึกษาผู้ให้ข้อมูลยังเสนอแนวทางปรับแก้ไขหลังจากที่พวกเขาได้มีประสบการณ์จริงในการทำข้อสอบรายวิชาผดุงครรภ์ เพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตฯ ให้เป็นลักษณะข้อสอบที่เป็นเชิงวิเคราะห์ เน้นการตัดสินใจ มากกว่าการจำแล้วนำไปตอบข้อสอบ ซึ่งจากประสบการณ์ที่ผ่านมาเมื่อไปสอบในสถานการณ์จริง มีความยากลำบากในการเลือกคำตอบอย่างมาก ดังข้อมูล “การที่จะทำข้อสอบสภาครั้งนี้ได้ หนูว่าต้องหัด คือไม่ใช่แค่วิเคราะห์ครั้งเดียว เค้าให้วิเคราะห์ซ้อยด้วย โจทย์ก็วิเคราะห์มาแล้ว เอ้า มาเจอซ้อยวิเคราะห์เข้าไปอีก ไม่รู้จะตอบอันไหน” (CC869)

ในส่วนของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาทฤษฎีการผดุงครรภ์เพื่อเตรียมความพร้อมนักศึกษาในการสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้รับใบอนุญาตเพื่อรับใบประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ควรเป็นรูปแบบที่โน้มน้าวผู้เรียนให้เกิดกระบวนการคิดระหว่างอาจารย์บรรยายในชั้นเรียน มีการยกตัวอย่างกรณีศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจมากขึ้น เกิดเป็นการเรียนรู้ที่ยั่งยืน มีเอกสารและสื่อประกอบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบทเรียน เพราะความรู้ความเข้าใจในภาคทฤษฎีนั้นจะสามารถต่อยอดองค์ความรู้ในภาคปฏิบัติเมื่ออาจารย์ผู้นิเทศมีรูปแบบคำถามที่ใช้กระตุ้นผู้เรียนคิดวิเคราะห์อย่างต่อเนื่องขณะปฏิบัติการพยาบาล ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปเป็นแนวทางการทบทวนความรู้ด้วยตนเองก่อนสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง รายวิชาผดุงครรภ์ และยังสามารถนำไปใช้ในการทำข้อสอบจริงต่อไป

อภิปรายผล

รูปแบบแนวทางการเรียน การสอน และการทบทวนความรู้เพื่อสอบผ่านรายวิชาผดุงครรภ์ ในการสอบเพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง ต้องมีการเตรียมความพร้อมมาตั้งแต่การเรียนในภาคทฤษฎี โดยผลวิจัยพบว่าการเรียนรู้ในสถานการณ์ที่เสมือนจริงทำให้นักศึกษามีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของปัญหาของผู้ป่วย นำไปสู่ความเข้าใจที่จดจำได้ในระยะยาวในการศึกษาผลของโปรแกรมการเรียนแบบ Active Learning ต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองในทักษะการคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาของนิสิตหลักสูตรสาธารณสุขวิทยาลัยสาธารณสุขสิรินธร พิษณุโลก พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Panomrit, 2011)

ผลการศึกษาในรูปแบบการเรียนการสอนในภาคทฤษฎีที่เรียนรู้เสมือนสถานการณ์จริงสอดคล้องกับการศึกษาของ Nuchsutam, Somboon, Tongswas, Keawkajorn, & Siririth, (2013) ที่ได้ศึกษาปัจจัยความสัมพันธ์กับผลการสอบขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของผู้สอบประจำปี 2556 คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย พบว่า การทำให้บัณฑิตมีความรู้ มีทักษะพยาบาลจากการเรียนรู้สถานการณ์จริง พร้อมทั้งมีการเน้นประเด็นสำคัญจากอาจารย์ผู้สอนทำให้บัณฑิตสามารถสอบผ่านความรู้ตามเกณฑ์ของสภาการพยาบาลได้ และการสอนที่ดึงดูดให้นักศึกษาอยากเรียนรู้มีผลต่อการเข้าชั้นเรียน และความสนใจในบทเรียน ทำให้นักศึกษามีความสุขในการเรียนรู้ ส่งผลให้เกิดการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนมีความสนใจใฝ่เรียนรู้มากขึ้น และนำไปสู่ความต้องการของผู้เรียน (Gaberson, Oermann, & Shellenbarger, 2014; Klunklin, Viseskul, Sripusanapan, & Turale, 2010)

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อให้นักศึกษาเกิดความอยากรู้ กระตือรือร้น สนใจไขว่คว้าอยากที่จะเรียนรู้ได้มีการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองระหว่างเรียนในภาคทฤษฎี ทำให้ส่งเสริมกระบวนการคิดและความเชื่อมโยงอย่างต่อเนื่องในบทเรียนส่งผลให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น สัมพันธ์กับการศึกษาของ Arpanantikul, Rujires, & hanpuelksa, (2008) พบว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และให้คุณค่าต่อการปฏิบัติการพยาบาล อีกทั้งการศึกษาด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องจะนำไปสู่การประยุกต์ใช้เมื่อนักศึกษาฝึกในภาคปฏิบัติ และมีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Taksin, Charoensuk & Sutineum, (2011) ที่พบว่าปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สอบผ่านการสอบความรู้เพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯมากที่สุดคือการเรียนรู้ด้วยตนเองเพราะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง และเกิดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาของ Sangnimitchaikul, (2012) ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางพบว่า การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรการศึกษาพยาบาลควรส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต เพราะจะส่งผลในระยะยาวต่อการช่วยพัฒนาสมรรถนะเชิงวิชาชีพพยาบาลในอนาคต เช่นเดียวกับการศึกษาของ Onsri, & Chaloeykitti, (2013) พบว่าการเรียนรู้ทางการพยาบาล อารมณ์มีส่วนสำคัญที่จะส่งเสริมต่อการเรียนรู้เมื่อผู้เรียนมีความสุขจะเกิดการเรียนรู้ที่ดี และผู้ที่มีส่วนสำคัญต่อการเรียนรู้ทางการพยาบาลคือผู้สอนและผู้เรียน โดยผลวิจัย พบว่า การเรียนรู้จากสถานการณ์จริงในภาคปฏิบัติโดยอาจารย์ผู้นิเทศ มีการตั้งคำถามเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดกระบวนการคิดอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้เรียนอยากค้นหาความรู้จากคำถามของอาจารย์ผู้นิเทศ ในบรรยากาศการเรียนรู้ที่ทำให้ตนเองรู้สึกมีความกระตือรือร้น

แรงผลักดันของอาจารย์นิเทศบนหอผู้ป่วยในการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาปฏิบัติการผดุงครรภ์มีผลต่อการประสบความสำเร็จในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ โดยการใช้ปัญหาของผู้ป่วย ร่วมกับการตั้งคำถามของอาจารย์ผู้นิเทศเป็นตัวกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดกระบวนการคิด และการค้นคว้าหาคำตอบ สัมพันธ์กับการศึกษาของ Panomrit, (2011) ของผลสัมฤทธิ์การเรียนการสอนทางการพยาบาลโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก ชี้ให้เห็นได้ว่ารูปแบบการสอนในสถานการณ์จริงของอาจารย์ผู้นิเทศได้ใช้ปัญหาของผู้ป่วยเป็นหลักเพื่อเป็นตัวกระตุ้นให้นักศึกษาได้เกิดการใฝ่รู้ และคิดได้อย่างมีวิจารญาณ

ลักษณะแหล่งฝึกที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ จากผลการวิจัยพบว่าลักษณะแหล่งฝึกที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ และตอบสนองต่อการสอบรายวิชาผดุงครรภ์ในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ คือห้องคลอด ดังการระบุว่า "ขึ้นวอร์ดผดุงครรภ์หนูว่าต้องเน้นห้องคลอด' "น่าจะไปเน้นใน ห้องคลอดอะเยอะ" นอกจากนี้ระยะเวลาการฝึกที่ยาวนานขึ้นในห้องคลอด จะสามารถช่วยในการตอบคำถามในการสอบรายวิชาผดุงครรภ์ ดังคำกล่าว "เด็ก...อาจจะได้เปรียบตรงที่เค้าขึ้นมาเยอะกว่าเรา เหมือนเค้าอยู่ห้องคลอดเค้าก็อยู่เดือนนึงเต็มๆ เลยแต่ของเราอยู่แค่ไม่กี่อาทิตย์ แค่ 2-3 วีค แล้ววีคละแค่ 3 วัน ของเค้าอยู่ 5 วัน แล้วก็อยู่ทั้งเดือนเหมือนเค้าฝึกกันมา 5 วัน แล้วเราฝึกมา 3 วัน..." ดังนั้นจะเห็นได้ว่านักศึกษามีความต้องการในการฝึกรายวิชาผดุงครรภ์มากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ รายวิชาผดุงครรภ์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Suwithayasiri & Chaiyasap, (2008) ที่พบว่าการรับรู้ของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสมรรถนะวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ในการฝึกปฏิบัติให้นานมากขึ้น

จากผลการวิจัย พบว่า สื่อการสอนในรายวิชาผดุงครรภ์ที่สามารถตอบสนองความต้องการ การเรียนรู้ได้นั่น ต้องมีเนื้อหาที่เข้าใจ มีประเด็นที่สำคัญของการพยาบาลที่เฉพาะเจาะจงทางการผดุงครรภ์ อีกทั้งยังต้องมีการทบทวนความรู้หลังเรียน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ การเตรียมตัวสอบเพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ ที่สามารถสอบผ่านในการขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ โดยการทำแบบทดสอบและแบบฝึกหัดต่างๆ เพราะการทำข้อสอบซ้ำๆ หลายครั้งทำให้เกิดการฝึกคิดวิเคราะห์นำไปสู่การเรียนรู้เพิ่มเติมในส่วนของความรู้ที่ยังไม่เข้าใจ หรือไม่สามารถตอบได้ (Inthachot, Maphew, Crutmeung, & Chitnayee, 2008) นอกจากนี้การมีสื่อการเรียน การสอนที่ตอบสนองความต้องการของนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จในการสอบเพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ สอดคล้องกับการศึกษาของ Boonwart, Nakpratomsawas, & Jaiborisutikul, (2013)

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการทบทวนก่อนสอบในรายวิชาผดุงครรภ์ เพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ นั้น การเตรียมความพร้อมของนักศึกษาด้วยตนเองตั้งแต่การเรียนในรายวิชาทฤษฎี และรายวิชาปฏิบัติการผดุงครรภ์ โดยการทำสรุปความคิดรวบยอดโดยการใช้รูปแบบของ mind mapping หรือบันทึกย่อของตัวเอง เป็นรายบุคคลซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษาแต่ละคนมีการเตรียมความพร้อมของตนเองก่อนสอบ สัมพันธ์กับผลการศึกษาของ Moopayak & Thongcharoen, (2004) พบว่าปัญหาและอุปสรรคในการสอบเพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ คือ มีการเตรียมตัวไม่ดีพอ นอกจากนี้รูปแบบของเอกสารที่ใช้ประกอบทบทวนความรู้มีความสำคัญต่อการทบทวนความรู้ก่อนสอบในเรื่องของประเด็นสำคัญที่ต้องมีในเอกสารทบทวนก่อนสอบ และประหยัดเวลาในการอ่านทบทวน จะเห็นได้ว่านักศึกษาให้ความสำคัญในการทบทวนความรู้ด้วยตนเองโดยการทำข้อสอบเสมือนซ้ำๆ จนเกิดความมั่นใจในความรู้ที่ได้จากการทบทวนด้วยตนเอง ดังผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเตรียมตัวสอบของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์ที่มีการอ่านหนังสือจนเกิดความเข้าใจ จนสามารถเกิดการฝึกคิดวิเคราะห์ในการทำแบบฝึกหัด (Inthachot, Maphew, Crutmeung, & Chitnayee, 2008) นอกจากนี้การปรับวิธีคิด และการคิดในแง่บวกทำให้นักศึกษามีความมั่นใจในตนเองในการสอบ ดังการระบุว่า "ก่อนนอน หลังสวดมนต์ก็คือขอให้ผ่านๆ แล้วมันก็ผ่านจริงๆ" แนวทางการเตรียมตัวของนักศึกษาโดยการคิดในทางบวกเพื่อเป็นแรงเสริมทางบวก มีการผ่อนคลายตนเองระหว่างช่วงเตรียมตัวสอบเป็นแนวทางที่จะทำให้มีความสุขเกิดการเรียนรู้และความทรงจำที่ดี (Onsri & Chaloeykitti, 2013)

จากผลการวิจัย พบว่า การทบทวนความรู้โดยอาจารย์มีผลต่อการเข้าทบทวนความรู้ของนักศึกษา เนื่องจากคุณสมบัติของผู้สอนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อตัวนักศึกษาผู้สอบขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ ทำให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นที่จะเตรียมตัวสอบ (Warahat, Wanwilai, & Viriyasombat, 2003) ผลการวิจัยยังพบอีกว่าการทบทวนความรู้โดยอาจารย์ควรเน้นย้ำการวิเคราะห์ข้อสอบ มีการสร้างโจทย์ในการทบทวนความรู้ใหม่โดยการเน้นการวิเคราะห์ มากกว่าความจำ ซึ่งสัมพันธ์กับการศึกษาของ Canyuk & Maneechot, (2004) ที่ศึกษารูปแบบการเตรียมความพร้อมนักศึกษาเพื่อสอบขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลภาคใต้ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการวิเคราะห์โจทย์และคำตอบ ในแบบทดสอบที่ใช้ทบทวนความรู้

สรุป

การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาผดุงครรภ์ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ควรมีรูปแบบการสอนของอาจารย์ผู้สอนที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียน มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ในระหว่างเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การมีสถานการณ์ตัวอย่างที่เสมือนจริงให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์และลงมือปฏิบัติจริง เอกสารคำสอนสรุปสาระสำคัญของเนื้อหาในบทเรียน ได้ใช้เวลาในแหล่งฝึกที่นานขึ้นโดยเฉพาะหน่วยห้องคลอด นอกจากการเรียนในรายวิชาทฤษฎีและรายวิชาปฏิบัติ การทบทวนความรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ร่วมกับการทบทวนโดยอาจารย์ก่อนสอบ จะสามารถทำให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการสอบรายวิชาผดุงครรภ์เพื่อขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. รายวิชาผดุงครรภ์เน้นให้นักศึกษาเกิดกระบวนการคิด และฝึกการคิดเชิงวิเคราะห์ โดยการนำสถานการณ์ตัวอย่างกรณีศึกษามาบูรณาการในภาคทฤษฎี และการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน และผู้เรียนในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น การจัดกิจกรรมให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ทางการพยาบาลด้วยตนเองที่คณะพยาบาลศาสตร์

2. รายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผดุงครรภ์ ควรมีการปรับเปลี่ยนแผนการสอนโดยการสร้างแนวคำถามที่อาจารย์ผู้นิเทศได้นำไปใช้ในทิศทางเดียวกันเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด วิเคราะห์และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น และต่อยอดในการดูแลผู้ป่วยทางการผดุงครรภ์ได้

3. รูปแบบการทบทวนความรู้ควรมีการเตรียมความพร้อมมาตั้งแต่ในรายวิชาผดุงครรภ์ โดยการสร้างข้อสอบเสมือนที่เน้นการนำไปใช้ การวิเคราะห์ และสังเคราะห์ สอดแทรกในทุกบทเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนรายวิชาผดุงครรภ์ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตลอดจนการเตรียมความพร้อมเพื่อสอบขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ รายวิชาผดุงครรภ์ ที่ได้พัฒนาขึ้น

รายการอ้างอิง (Reference)

Arpanantikul M., Rujires T., & Chanpuelksa P. (2008). Self-directed learning readiness, critical thinking skill, and self-esteem in nursing students studying through problem based learning. *Thai Journal of Nursing Research, 10*(1), 59-72.

Boonthong T. (1999). Vision for thai nursing in 2020. *Thai Journal of Human Resources for Health Development, 1*(2), 94-103.

Boonwart, K., Nakpratomsawas, A., & Jaiborisutikul, S, (2013). Pattern of knowledge and preparing for undergraduate nurse for the nursing license examination for the first class of nursing professional and midwifery registration of student graduated from Boromrajonani College of Nursing Nopparatvachira, Bangkok. *The international Nursing conference Forum health promotion and Human dignity* on 2-4 June 2013. Bangkok:Boromrajonani College of Nursing Nopparatvachira.

Canyuk, P., & Maneechot, S. (2004). *Preparation for the nursing licensure examination for registered the first class of nursing profession and midwifery of graduated nursing students from Boromrajonani College of Nursing south of Thailand.* Boromrajonani College of Nursing, Trang Thailand. Unpublished research paper.

Chirawatkul, S. (2009). *Qualitative research in health science.* Bangkok: Vittayapat.

Colaizzi, P. (1978). *Psychological research as the phenomenologist view it.* Oxford University Press: New York.

Katz, D., & Kahn, R. (1978). *The social psychology of organization.* (2nd ed.). New York: Wiley

Faculty of Nursing; Prince of Songkhla University. (2013). *Handbook of the bachelor program for nursing sciences, 2009-2013.* Songkhla: Prince of Songkhla University.

Gaberson, K.B., Oermann, M.H., & Shellenbarger, T. (2014). *Clinical teaching strategies in nursing.* (4th ed.). New York: Margard Zuccariri.

Inthachot N., Maphew P., Crutmeung V., & Chitnayee S. (2008). Factors affecting the result of license examination of undergraduate nursing student, Boromarajonani College of Nursing, Uttaradit Thailand. *Journal of Health Science, 2*(1), 22-30.

Klunklin, A., Viseskul, N., Sripusanapan, A., & Turale, S. (2010). Readiness for self-directed learning among nursing students in thailand. *Nursing Health Science, 12*(2), 177-181.

Moopayak K., & Thongcharoen V. (2004). Follow up the new nursing graduates from the bachelor of nursing program faculty of nursing Mahidol University in academic year 2002. *Thai Journal of Nursing, 53*(1), 57-68.

Nuchsutam W., Somboon L., Tongswas T., Keawkajorn S., & Siririth W. (2013). Factors related to the result of the license examination of graduates faculty of nursing Chiangrai College. *Nursing Journal, 40*, 61-72.

Onsri P., & Chaloeykitti S. (2013) Nursing learning provision for happiness: Role of teacher and learners. *Journal of The Royal Thai Army Nurses, 14*(1), 8-16.

Panomrit, S. (2011). Development of teaching-learning models based on problem-based learning and self-regulation approaches to foster critical thinking and self efficacy competencies of nursing students. *Journal of Nursing and Education, 4*(2), 108-123.

Prasitratsin, S. (2008). *Qualitative method.* Bangkok: Samlada co.td.

Sangnimitchaikul, W. (2012). Student-centered learning: A case study of Instructional model in the nursing care of children and adolescents course at the faculty of Nursing, Thammasat University. *Journal of Nursing and Education, 5*(2), 64-76.

Srisuphan W., Athaseri S., & Raadnui N. (2008). Knowledge assessment for registration and issuance of nursing professionals. *Thai Journal of Nursing Council, 23*(3), 10-15.

Suwithayasiri, K., & Chaiyasap, W. (2008). *The perception for nursing students of nursing professional on maternal-newborn nursing and midwifery 1.* Boromrajonani College of Nursing, Bangkok Thailand. Unpublished research paper.

Taksin P., Charoensuk S., & Sutineum U. (2011). Grade point average, preparation for students' readiness, and undergraduate nurses who passed the nursing license examination for the first class of nursing professional and midwifery registration of student graduated from Boromrajonani College of Nursing, Chon Buri. *Thai Journal of Nursing Council, 26*(3), 117-129.

Warahat, J., Wanwilai, P., & Viriyasombat, R. (2003). *Factors influencing the result of thai nursing council's examination for registered the first class of nursing profession and midwifery 2003 of graduated nursing students from Boromrajonani College of Nursing, Songkla.* Boromrajonani College of Nursing, Songkla Thailand. Unpublished research paper.